

SLOVENE

Političen list za slovenski narod.

Naročnino in inserate sprejema upravništvo v Katoliškem tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Po pošti prejemani:
za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta " 13 " —
četrt " " 6 " 50 "
mesec " " 2 " 20 "
V upravništvu prejemani:
za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta " 10 " —
četrt " " 5 " —
meseč " " 1 " 70 "
Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 40.

V Ljubljani, v ponedeljek 19. februvarja 1900.

Letnik XXVIII.

Ne zaupajmo Judom!

Kdorkoli hoče zagovarjati semitizem, predbaciva katoličanom odpor, nenaklonjenost do judovskega bogočastja. Toda to ni res, to je zlobno obrekovanje. Poglejmo, kaj je pravi vzrok, da katoličani nasprotujejo Judom.

Katoličani, vzgojeni v šoli prave svobode, znajo upoštevati slehrno naziranje, vsako versko prepričanje. Judovska vera jemlje ozir samo na lastno prepričanje, in katoličani radi puste v miru to svetišče. Prepričanje vsakega državljanja je in mora biti svobodno. Zato katoličani nikakor ne nasprotujejo Judom, dokler ostanejo v svoji sinagogi, upirajo pa se judovstvu, ki hoče prodreti v javno življenje. Jud ve, kakšen smoter ima semitizem po vsem svetu, to se pravi, Jud ve, da hoče s pomočjo kapitala zaslužiti ves svet. Bogastvo in vlada: ta dvojni smoter se kaže pri slehrnem podjetju. Če bi se Jud mogel priličiti narodu, med katerim živi, če bi bila mogoča zveza med njim in ljudstvom, če bi bil Jud kot ud naroda zmožen domovinskega čuvstva, če bi se hotel odlikovati v državljanskih krepostih, izkušal druge prekašati s plemenitostjo duha in s požrtvovalnostjo, če bi imel kaj pojma o spoštovanju oblasti, bi mu katoličani priznavašali, bi ga radi trpeli med seboj, bi ga znali ceniti. Ker pa ni tak, ga pa ne morejo in ne smejo ceniti. Jud ne pozna požrtvovalnosti, ne pozna domovinskega čuvstva, Jud se ne zna, noče priličiti ljudstvu, med katerim in od katerega živi. Poglejmo povestnico: med mučenci za domovino zastoj iščemo Judov, zastoj se oziramo po njih na bojnem polju; in ni bilo še slišati, da bi bil Jud padel za svobodo naroda, za svobodo zemlje, kjer je zagledal luč sveta.

Jud živi med ljudstvom, katero izkorišča, le za-se, ostane osamljen, ločen po svojem naravnem in nravnem značaju, ki je upravnjemu lasten. Vnanja postava, navade, čud, duševne i telesne lastnosti, vse je pri njem drugače, kakor pri drugih ljudeh. Sam propal, si upa upropastiti vse. V krepost, po-

žrtvovalnost ne veruje, veruje pa v vsemogočnost denarja, prepričan je, da se vse more doseči z denarjem. Za javne službe se malokdaj poteguje, javna čast nima zanj privlačnosti. Ne išče niti mandatov, ne zastopništva. On hoče denar, on hoče biti kapitalist. Njegovo svetišče ni sinagoga, ampak denarni zavodi. Tam se trudi, bori za vlado, od tam izkuša s pomočjo denarja vplivati na javne oblasti, na politiko, na zakonodajstvo, upravo, društva. Za bliščečo vnanost malo da, pri njem velja le realnost. Dobro ve, da drugi delajo zanj, zato mu za dostuje plačevati delo drugih, dočim za ta trud, za stotake, spravlja v žep tisočake.

Spreten in podjeten, kakor je, pozna moč časopisja; ve, da to dandanes ni četrta, ampak prva sila, ki provzroča vihar in dela lepo vreme. Znano mu je, kako močno vplivajo časniška poročila na borzo in denarne zavode. Zato napenja vse sile, rabi vsa mogoča sredstva v časopisju, kjer širi propagando, agitira za svoje namene. V vsaki deželi ima svoje dnevnike, dnevničke, ki ne zagovarjajo višjih načel, se ne bore za svobodo, ampak dnevničke, prenapolnjene pikantnih novic, ki zanimajo širne mase. Seveda ima vsaka in jo že tako zasuze, da mora imeti, malce strupa, ki naj polagoma nevidno prodira med ljudstvo. In v takih rečeh je Jud dovršen mojster.

Povsem naravno je torej, da Jud nima vzorov. Ti so mu deveta brigada. Domovina, svoboda, neodvisnost, narodno procvitanje, narodna edinost so zanj prazne besede. Toda iznajdljiv in premeten, kakor je, zna ceniti njih veljavo in jih ve, kadar je treba, porabiti za svoje namene. Če govoriš z njim o vzorih, pazi nanj in kmalu se prepričaš, da se le hlina, da je njegovo navdušenje umetno, priučeno, da so vse njegove besede umerjene, njegovo čuvstvo premišljeno. Vzori, o katerih govori, so mu le sredstvo, usiliti se na bojišče ene ali druge stranke ter tako razširjati svoj vpliv, svojo vlado. Če si dovolj priprost, mu verjameš, da je zmožen žrtvovati denar za patriotične ali politične namene.

Toda če pogledaš globlje, kmalu spoznaš, da žrtvuje denar le tedaj, kadar si upa pridobiti ljudi za svoje pokorno orodje. Denar mu služi le v to, da utrjuje svojo vlado. Zato je Jud nasprotnik narodnih teženj in nikdar mu ni upati. Če kdo izmed Judov prestopi h katoličanstvu, stori to večinoma zato, ker ga pošljejo drugi, ki hočejo povsod razpeti svoje mreže. Pride, da ruši, razjeda, seje razpor, da pripravlja narodni prepad in gladi pot judovski nadvladi. Pride se udeleževal dela, ki je povsem različno od onega, ki mora biti vzor pravim patriotom, da zagotove obstanek svojemu narodu.

Od Judov nam preti velika nevarnost, nevarnost, ki izkuša s kapitalom zaslužiti vse človeštvo. Ne zaupajmo jim torej!

Po napornem premišljevanju skoval je g. Pirca popravek, ki daleč preseza meje stvarnega popravka, ki ga pa priobčujemo, dasi nismo po zakonu v to primorani, da se naši bravci sami prepričajo, koliko je bilo vredno »Narodovo« pisarenje proti »Gospodarski zvezi«.

Prejeli smo toraj od g. Pirca nastopni popravek: Ni res, da »Gosp. zveza« ni imela slabše nego 18 odstotne žlindre, res je marveč, da je prodajalni biro fosfatov v Pragi dovolil »društvo za prodajo umetnih gnojil v Gorici« prodati 10 vagonov 16 odstotne žlindre (drugačne to društvo sploh ni kupilo) nekemu gosp. K. v Gorici in sicer za razpečavanje v gorski pokrajini goriške dežele. Imenovano društvo je naročilo špediterju prodajalnega biroja v Trstu g. Parisiju, da izroči žlindro za g. K. špediterjema Rotter et Perschitz v Trstu, a ta dva je nista poslala v gorsko pokrajino goriško, temveč »Gosp. zv.« v Ljubljano. Ta žlindra brez znamke in plombe na vrečah je prišla res v Ljubljano, in ker se mi je zdela sumnja, priskrbel sem si je 4 vreče ter jo poslal v Prago. Prodajalni biro jo je pustil preiskati pri prof. dr. Wagnerju v Darmstadtu, ki je konstatiral le 14,87% fosforne kisline. Odlični duhovni dostojanstvenik je pred pričami v pisarni povedal, da je posestnik v poljanski dolini opo-

zorjen po takratnih kontroverzah tudi pustit tako žlindro preiskati na Dunaju, koder so isto našli. Ni res, da sem si jaz izgovoril na svoje ime samoprodajo žlindre za Kranjsko, res je le, da je kmetijska družba tako kakor pravila velevajo, sklenila kupčijo in sicer na način, kakoršnega ima prodajalni biro vpepljanega po vseh kronovinah. Ni res, da je bila l. 1899 postavljena cena Tomasovi žlindri na 14 kr. za kilogramski odstotek loco Trst, res je marveč, da je bila določena cena na 16 kr. za vse tiste, ki so imeli pravico dobivati to gnojilo iz Trsta, t. j. za društvo za prodajo umetnih gnojil v Gorici, za U. L. Slovcovicha v Paznu, za c. kr. deželni kulturni svet v Zadru in za našo družbo. Ni res, da je kmetijska družba plačala l. 1899 za vsak meterski stot žlindre 36 kr. preveč, res je pa, da je plačala po tisti ceni kakor vsak drug ter jo je oddajala z ozirom na vozarinsko basis Trst najceneje izmed vseh gori imenovanih tvrdk, izvzemši »Gospod. zveza«, katera je oddala 944 met. stotov 18 odstotne žlindre po 2-64 gld. da si je njo stala skoraj 3 gl. 20 kr. loco Ljubljana in je tedaj izgubila pri vsakem vagonu blizo 60 gl. in to ne za pomagati kmetu, temuč, da je v svojih objavah ščuvala proti družbi, češ, da družba ne zna kupiti, da je predraga, da oškoduje kmetovalce itd., vrhu tega je pa namigovala, kakor tudi v gori napominjanem članku, razne nepoštenosti. Res je, da družba nima poskusnega sredstva, pa ga tudi ne potrebuje, ker ga dobi kadar hoče v skladiščih na kolodvoru, koder se edino rabi. Ni res, da bi bil članek »Subvencionirani švindler« od mene inspiriran ali celo spisan, res je, da sem celo zadevo izvedel še le ko je članek izšel. Ni res, da sem izdelal le prvo realko in se potem podal na neko kmetijsko šolo v Šlezijo, koder sem si pridobil vso kmetijsko modrost. Res je, da sem pohajal v Ljubljani tretji realčni razred, od koder me je dal oče na kupčijsko šolo, katero sem čez dve leti z odličnim vspehom dovršil. Ker so me na tej šoli ozdravili od otroške lahkomišelnosti ter sem zopet dobil veselje do učenja, sklenil sem se najprej

LISTEK.

Razglas.

G. urednik, vi ste v zvezi s pošteni ljudmi, ki vrnejo, kar najdejo. Zato trdno upam, da se vam bo posrečilo dobiti tudi mojega »šniška«. Oh, ne veste, kaj mi je že prizadejal ta pes, moj »šniška«, sedaj se mi je pa še izgubil! Že teden dni ga pogrešam! Tam ono nedeljo so ga še videli tukajšnji »Narodovci«, ko se je sprehajal v družbi drugih psov po stezicah na »Hričeku« ter pomagal delati novo pasjo pešpot, od takrat ga pa ni in ni od nobene strani. Tri dni sem letal po »klajne Parizu«, pa ga nisem našel. Ves utrujen sem se naslonil četrtri dan na okno svoje sobice v tretjem nadstropju hotela Molavs — tu sem se nastanil, pa se bom v kratkem kam drugam preselil — kaj bi pravil: zaradi jezikov. Utrujen sem torej slonel na oknu; nič me ni mikala globoko pod menojo nova cerkev, jaz sem le gledal, odkod bo prilajal, ali če ne prilajal, vsaj potepeno se priplazil moj »šniška«, pa bilo je vse zastoj. Majhno tolažbo mi je pa vendar-le poslalo dobrotno nebo v osebi mojega znanca Groge Trobenta.

»Sakra mokra, kaj si res ti, Tujec?«

»O, živio Trobenta!«

Tako sva se pozdravila s ceste na okno in z okna na cesto, kmalu potem pa sva sedela pri steklenici konjaka.

»No, kako je že kaj, Trobenta? Kakor vse kaže, godi se ti dobro?« popraševal sem ga jaz.

»I, se reče, no ja, bo že«, pohvalil se je splošno.

»Če se ne motim in če sem prav slišal, sedaj ti županiš v Šmartnem, ne?« pozvedoval sem nadalje. Po obrazu Trobente se je vlegel temen oblak, potem je pa odgovoril: »No ja, se reče, skoro bi me bili izvolili — — Ej ljudje so čudni! Vsako, še tako dobro stvar, nalašč napačno razlagajo! Pravijo, da sem samo zato dva dni vozil opeko za novo cerkev, da bi bil župan. Premisli, ali ni to smešno?«

»E, Trobenta, Boga hvali, da nimaš županskih skrbi nad seboj«, potolažil sem ga sočutno. »Kako brez skrbi si ga lahko privoščiš kozarček, če bi bil pa župan, moral bi še ob nedeljah vedno doma tičati.«

»Prav imaš, sakra mokra, tristo hiš, pa nobene numare«, bil je mož zopet dobre volje, oblak je že izginil popolnoma z njegovega obraza; »o saj si ga tudi privoščim,

veš, tako ob nedeljah. Tako-le proti večeru, se reče, no ja, grem v kako boljše gostilno ter si naročim pol litra najboljšega, in no ja, saj me poznaš, da sem napreden človek, sedem med gospodo, pa rečemo katero o naprednih rečeh. Včasih, to že tako nanese — se reče, no ja — naprosijo me gospodje, da naredim tudi kak nagovor. Pa ubogam, no ja, kaj pa hočem, in govorim, da jih malo v dobro voljo pripravim. Potem, če je treba, zvrnem ga še pol litra, no ja, potlej se gre pa domov. Tam pa sedem na karnap, nažgem si pipo, vzamem v roke »Sl. Naroda«, ženka moja pa, no ja, se reče, mi skuha in prinese črno kavo, potem se pa lepo bere časnik in ženki razloži, česar ne razume. No ja, se reče, čeprav nisem župan, pa le dobro shajam.«

»O Trobenta, blagor tebi, ali meni je hudo, »šniška« sem izgubil. Morda si ga kaj videl?«

»Nič, nič. Veš, z živaljo je križ; jaz moram pa konju nogo zdraviti, no ja, se reče, mislim, da bo kmalu dober. Pa koj mu bo treba nogo sprati, naj grem, saj se bova še videla.«

Trobenta je odšel konja zdraviti, jaz sem pa zopet začel misliti o »šnišku«. Obupal sem, da bi ga sam našel, zato sem se obrnil

na vas, g. urednik, in da mi boste lažje pomagali ga iskati, naj vas napotim na pravo stran. Jaz dolžim nekatere tukajšnje »Narodovce«, da so mi ga kam zaprli. Pa imam tudi tehtne dokaze za to svojo sumnjo.

»Narodovci« — za to imam priče! — so že davno pogledovali za mojim »šniškom« in se marsikaj od njega naučili; le berite njih dopise iz Šmartna pri Litiji v »Sl. Narodu«, pa se boste brž prepričali, da imajo marsikatero lastnost, ki si je pač nikjer drugje niso mogli prisvojiti, kakor pri mojem »šnišku«. Pisali so o blatu, svinjakih, pasjih stezicah — za božjo voljo, kdo se meni za take nizkotne stvari, kakor moj »šniška«? In sedaj, odkar se mi je »šniška« izgubil, stikajo ter vohajo zavistno in lačno po mizah, češ, kaj neki obeduje in večerja naš odlični župan Breznikar. To je pristna pasja navada mojega »šniška«, in šmartinski dopisniki »Sl. Naroda« se brez dvoma pri njem učé svojih čednih šeg. Da bi imeli sami od sebe take lastnosti, Bog ne daj misliti, to bi bilo razžaljivo, to je samo vpliv mojega »šniška«, zato pa pravim, da je v njih rokab.

Moj »šniška« je imel med drugimi pasjimi slabostmi tudi to, da ni nobenemu psu, niti svojemu najboljšemu prijatelju ali

učiti in sicer kmetijstva, za katero stroko sem imel posebno veselje. Še le pozneje, ko sem z naknadnimi studijami in izpiti si pridobil sposobnost, sem bil sprejet na takrat obstoječo »višjo kmetijsko šolo« v Ober Hermsdorfu v Šleziji kot redni slušatelj ter sem triletni tečaj te šole z odliko dovršil. Tamkaj sem tudi dovršil tečaj za fabrikacijo spirita ter sem po dovršeni kmetijski praksi, ki je predpisana za kandidate učiteljev na poljedelskih šolah, prebil učiteljski izpit na visoki šoli za kmetijstvo na Dunaju in sicer v osmem letu obstanka teh izpitov med vsemi do takrat izprašanimi kot drugi, ki je naredil izpit »prav dobro«. Vrh tega sem si pridobil svojo »kmetijsko modrost« v mlekarški šoli v Švici, proučeval sem na lici mesta delovanje nemških kmetijskih zadrug, proučeval sem dvakrat po več časa planinarstvo v Švici, šel sem se med prvimi učiti na Francosko, kako se bojuje z ameriško trto proti trtni uši, in pod spretnim vodstvom sem se v večletni praksi popolnoma teoretiško in praktično priučil sadjarstva, vinarstva in celo svilarstva. — Ni res, da sem potem prišel iz kmetijske šole v Ljubljano in ni res, da sem uprizoril gonjo proti tedanjemu družbenemu tajniku, res pa je, da sem prišel v Ljubljano po dovršeni višji kmetijski šoli še le čez šest let, res je, da družba takrat sploh ni imela tajnika, res je, da je bila tajniška služba razpisana, za katero je smel vsakdo prositi, res je, da jaz takega namena niti nisem imel, ker me je c. kr. kmet. min. imenovalo potovalnim učiteljem v drugi kronovini, katera služba je bila štirikrat boljše plačana nego tajniška, res je, da sem vložil prošnjo za službo tajnika na poziv ranjkega dr. Poklukarja še le tedaj, ko mi je zagotovil boljše dohodke, in res je slednjič, da je vso akcijo za moje imenovanje vodil glavni odbor v celoti, ne da bi se bil jaz zato dosti brigal. Ni res, da nisem bil nikdar pri praktičnem kmetijstvu, marveč je res, da imam večletno kmetijsko prakso, saj ne bi me drugače pustili k učiteljskemu izpitu za poljedelske šole, ako ne bi se legalno izkazal z najmanj dveletno tako prakso. Res je nadalje, da se kot družbeni tajnik pečam 15 let s samostojno kmet. prakso na več kot 30 oral obsegajočih posestvih družbe, in sicer s tako dobrim gmotnim vspehom (ki je jedino merilo praktika), da so ta posestva danes važni vir družbenih dohodkov, dočim so poprej pod vodstvom praktikov (n. pr. Vodé ta, župnika Jeriča) požrla tisoče in tisoče družbenega premoženja. — Ni res, da sem leta 1899 le enkrat predaval, res je pa, da sem tolikokrat predaval, za kolikor predavanja se me je plačalo. — V Ljubljani, 15. februarja 1900. — Gustav Pirc.

Gosp. Pirc izjavlja, da o n ni pisal ali inšpiriral nesramnega članka »Subvencionirani švindeli«. Toda ob enem kaže njegov »popravek«, da se on indentifikuje z njim. Jasno pa je, da g. Pirc mora tajiti vsako zvezo s tem člankom, ker ta članek napada

prijateljici, privoščil kosti; vselej je rečal, če sem semtertam vrgel kak ostanek drugemu iz rodu lajavcev. Taki so tudi »Narodovci«, odkar so zaslužnili mojega »šnička«. Županu Breznikarju strašno zavidajo župansko čast. Seveda župan v Šmartnem more biti samo eden, bilo bi jih pa rado veliko. Kaj ne, g. urednik, da leti sum na »Narodovce«: taki bi ne bili nikdar, če bi ne posnemali mojega izgubljenega »šnička«!

Zadnji čas se je »šničko« silno razvadil. Nobene stvari ni več pustil v miru, temveč lajal je nad luno, ki mu prav nič ni hotela, ali če je zvonilo, zopet je gnal svoj gov-gov, ravno tako je obljaval vsakega berača, tujca in otroka. Že sem premišljeval, kaj bi storil, da bi ga naučil malo več »manire«, na, pa mi je bil vzeti. »Vzet« pravim, zakaj gotovo ga morajo imeti nekje tukajšnji »Narodovci« in hočejo posneti prav vsako njegovo početje, če je tudi tako, da ni vredno posnemanja. Pa recite, da se niso vrgli po mojem »šničku«, ko so tako zadirljivi in čudni! Na cesti je bilo blato — zabavljali so; na »Hribčku« so čedne steze, pa se norčujejo iz gospoda, ki jih je naredil; prostorna nova cerkev jim ni všeč, če gostilna v hôtel Molavski odprta noč in dan, niso zadovoljni, če župan kaj je ali

kmetijsko ministerstvo, g. Pirc pa je uradnik tega ministerstva. Koliko mu take izjave in Malovrhove častne besede pomagajo, o tem naj sodi vsak sam.

Iz »popravka« je razvidno, da je gosp. Pircu nejasno, kako se jemljejo poskušnje za preiskavo žindre. Izrecno je predpisano, da se poskušnja iz vreč s poskusnim svedrom mora vzeti iz 10 vreč, drugače ne velja. Mi ne vemo, iz kakšnih vreč je g. Pirc jemal poskušnjo, toliko pa vemo, da je »Gospodarska zveza« vse blago, katero je ona dobavljala svojim zadrugam, dala pravilno preiskati, in ima certifikate v rokah. Vse od nje dobavljeno blago je imelo najmanj 18% splošne fosforne kisline, večinoma še celo 19% in več, akoravno je bilo prodano kot 18%. Tako je!

Kar se pa tiče predavanja, je g. Pirc pozabil povedati, kje je leta 1899 predaval. Naj pove, kje in kdaj je predaval, potem se bomo hitro prepričali, kaka je stvar, in smo pripravljani mu potem, če bo imel prav, dati popolno zadostilo. Toda on molči o tem in bode molčal.

G. Pirc sam priznava, da se je praktičnega kmetijstva šele potem učil, ko je uže postal bil tajnik kmetijske družbe, — na ubogih 30 oralih te družbe. Kakšni so rezultati, tega določno ne pove. Previdno pa molči o znanih kupčijah z biki, in baš te pojasniti je nujno potrebno, ker se je svet že toliko smejal.

To naj še pojasni, da bo njegov životo-pis popoln, ker s tem se bodo pokazale v pravi luči njegove vsestranske studije o kmetijstvu, katere g. Pirc tako natančno opisuje.

Politični pregled.

V Ljubljani, 19. februarja.

Desnica in mladočeška obstrukcija. Prihodnji četrtak se snide toraj po več nego dvamesečnem prestanku zopet državni zbor k rednemu delu in vse je radovedno, kako se poravnajo zelo nejasne in skrajno zamotane parlamentarne razmere. Ministerski svet se je v soboto popoldne več ur posvetoval o položaju, posebno pa o tem, kako preprečiti eventualno češko obstrukcijo, ki bi postala tem usodnejša, ker bodo obstruirali tudi nemški Schönererjanci. O obstrukciji Mladočehov pišejo vsi mladočeški in tudi drugi češki listi, ki naglašajo, da so poslanci napram svojim volilcem dolžni pokazati, da češki narod za razveljavljene jezikovne naredbe še ni dobil nikakega zadostila. O tem skoro ni dvoma, da bodo češki poslanci tudi v tem zasedanju pokazali svojo nezadovoljnost. Od tega bi jih odvrnil k večjemu popoln vspeh pri sedanjih spravni- nih dogovorih, na kar pa sedaj skoro še ni misliti. Tu pa pride na dnevni red vprašanje, kaj poreko k temu ostali desničarji, posebno Poljaki in člani katoliške nemške ljudske stranke. Pomenljivo je, kar piše v tem oziru »Grazer Volksblatt« v svoji predzadnji številki. Gotovo je, pravi ta list, da so sklenili

pije, oponašajo mu itd. Tako siten je bil samo moj »šničko«.

Prav resno sem premišljeval, odkod ta sitnost »šničkova«, in mislim, da sem pravo pogodil. Dostikrat je šel namreč po noči od hiše in kalil nočni mir po vasi, da, tudi v Cerovici je lajal nekdan v prvih urah po polnoči, ko se je neka družba nakladala na voz; drugikrat je motil v Litiji ponočne pevce, ki so proti dnevu že peli neko lepo »narodno«, z jedno besedo: premalo je počival, zato je bil pa po dnevu tako nasajen. Nekaj šumi med ljudmi, da nekateri »Narodovci« in med njimi taki — Oh, »šničko«, ne pohujšuj, vrni se rajši k svojemu žalostnemu gospodarju! A ni ga, ni! Mučne misli mi vstajajo v glavi: Kaj, ko bi bil postal »šničko« liberalec! Toda to ni mogoče, saj se je sprehajal zadnjič po klerikalnih stezah na »Hribčku«.

Lepo vas prosim, g. urednik, pošljite urno svoje ljudi na vse štiri vetrove, morda jim bo sreča mila. Bati se jim »šnička« ni treba čisto nič, laja pač, ne popade pa ne. Zaradi dobre nagrade bodite brez skrbi!

Moj naslov:

Bl. Tujec,
Hôtel Molavski, III. nadstr.
Šmartno pri Litiji.

poljski klub in še nekatere desniške stranke, ovirati in zabraniti obstrukcijo, naj pride od katere koli strani. Ve se namreč, da bi vsled obstrukcije sedaj več ne izginila vlada, marveč parlament, ki bi bil brezpogojno razpuščen. Da se Poljaki izjavljajo proti mladočeški obstrukciji, je povsem naravno, ker se od neslovanov ne more pričakovati naklonjenosti napram Slovanom. Kaj pa je »ostale« desniške stranke napotilo, da so zavzele tako stališče, dosedaj še ni umljivo. Nekateri pravijo, da se jim je sedanja vlada tako prikupila, da ji ne dovolijo opozicije, drugi menijo, da so se ostali desniški krogi tako vneli za državne potrebe, najbolj pravo so pa menda zadeli tisti, ki trdijo, da se ti krogi boje za samo svoje mandate, ki bi bili v slučaju novih volitev po nekodi v precejšnji nevarnosti. Po našem mnenju bi bil strah pred obstrukcijo opravičen samo z ozirom na absolutizem, ki bi potem morda nastopil vlado v Avstriji. Vsi drugi pomisleki, posebno pa še nove volitve, so ničevni.

Pomnožitev avstrijske mornarice?

Budimpeštanski listi poročajo, da se je državni finančni minister Kallay te dni mudil v Budimpešti ter se mej drugimi razgovarjal tudi z različnimi strankarskimi voditelji, posebno s poslancem Košutom. Pri teh razgovorih so bile na dnevnem redu večje akcije v zunanji politiki. Posebno pa se je šlo pri tem posetu za to, da se pridobi ogerska opozicija za eventualno pomnožitev vojne mornarice in za kolonijalno politiko. Kak uspeh je imel mož pri tem svojem nastopu ni znano, znano pa je, da bi se v Avstriji zadeva ne rešila tako kratkim potom, kakor pričakuje Kallay na Ogorskem.

Italija v tropezi. Marsikaj Avstrijec se pogosto začuden vprašuje, kako je prišla v sedanjo našo trozvezo Italija, država, ki je nam vse prej nego prijazna in naklonjena in od katere Avstrija ne more pričakovati prav nobene koristi. Tudi o Italiji trdijo, da ni rada šla v to zvezo, ker bi se bila raje zvezala z nevarno jej Francijo. Toda prisilil jo je stari Bismarck, ki je hotel, da se Nemčija zavaruje na vse strani proti svojim sovražnikom in da ima poleg sebe koga, ki mora z njo v boj. Lahi so se neki z vso silo branili (o Avstrijcih se menda to ne da trditi.) a Bismarck je zapretel, da spravi na dan rimsko vprašanje, ki bo v veliko kvar za zjedinjeno Italijo. Oboževalci »Italije unite« so se tega ustrašili in tako je prišlo, da je Avstrija zvezana s »prijateljsko, zjedinjeno velesilo«, z lačno Italijo.

Panama-afera v Belgiji? V belgijskih socialističnih krogih je zavládalo te dni nepopisno veselje. Poslanci te stranke so zasledili velikanski škandal, katerega je baje, kakor trdi v listu »Peuple« objavljeni oklic »na poštene ljudi«, zapletenih nič manj kot 46 bivših in sedanjih ministrov, senatorjev in poslancev. Ti možje so se neki podali z vsem ognjem v boj za privilegije nacionalne banke in imajo zato sedaj službice, ki neso 10 do 80 000 frankov na leto. »Dežela naj sodi, sklepa dotični oklic, li ni tudi mej sedanjimi za banko ugodnimi glasovi kaj sumljivih interesentov.« Koliko je na tem istine, se sedaj še ne ve gotovo, gotovo pa je, da porabijo rudečkarji vsako najmanjšo priliko, da blate pred svetom zbornično večino.

Dopisi.

Iz Vipave, 17. februarja. Znani dopisnik spomnil se je že v dveh dopisih »Slov. Naroda« naše razdružene vinarske zadruge, tega pa noče povedati, zakaj se je razdružila, zato mu pa na uho povemo, da zaradi posledic naše organizacije, vsled katere bode imelo novo kmetijsko društvo, s katerim se je tudi vinarska zadruga spojila, veliko večji in širši delokrog. Torej vinarske zadruge pogreb ni bil tak, kakor si ga »Narodov« dopisnik misli, ampak ono »bobnenje« poklicalo je novo čvrsto kmetijsko društvo na dan, katerega se gospod Ivan in tuti quanti tako bojijo, in sicer po pravici, kajti ljudstvo se je jelo vsled zasluge »Gospodarske zveze« za združno idejo tako zanimati, da kar trumoma pristopa novemu kmetijskemu društvu. To ljudstvo Vas bo tudi, gosp. Ivan, vprašalo: Kaj ste pa že dobrega storili Vi in Vaša stranka za občni blagor?

Na vaše čenče glede petijota odgovorjamo vam pa sledeče: Povabimo Vas, gospod Ivan, v našo klet, pa pride naj z vami

se jeden strokovnjak vina pokašat, in ako dobite v naši kleti kapljico primesi razun onega vina, ki smo ga iz grozdja napravili, plača kmetijsko društvo 500 kron za kateri si bodi dobrodelni namen, potem pa primite se za nos in iščite v kletih Vaših privržen- cev galizovano in petijotizovano vino.

Denuncijanti nočemo biti, pač pa Vam svetujemo o petijotu molčati, kajti zgražujejo se tudi Vaši privrženici zaradi nepremišljenega pisarenja, koje škoduje kreditu vinogradnikov v obče. Torej ne nosite masla na solnce!

Ako ste mislili s svojimi čenčami o »konsumih« naše trgovce splasiti, ste se jako varali, kajti ravno narobe, mi hočemo solidnim trgovcem, ki stopijo v našo zvezo, pomagati, zaradi tega se jih je pa že več odzvalo našemu vabilu, da so k nam pristopili. Kjer pa tacega trgovca ni, napravimo seveda tudi »konsum«, ako to ljudstvo zahteva. Vsiljujemo pa tega nikjer.

Iz Zagorja na Pivki, 17. februarja. Dne 16. t. m. je nagloma prominul zadet od kapi v starosti 80 let Janez Bilc st., tukajšnji cerkvenik, ki je svojo službo izpolnoval celih 47 let tako vestno, da je dobil zato častno svetinjo. Obhajati bi imel to nedeljo svojo zlato poroko, pa Vsemogočni je drugače sklenil. Naj počiva v miru!

Kot nekaj posebnega bodi še omenjeno, da obhaja v naši vasi še drug zakonski par zlato, jeden par pa celo svojo demantno poroko. Vsi štirje zakonci imajo skupaj 316 let in so primeroma še precej krepki.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 19. februarja.

Osebnosti. Odvetniški koncipijent dr. Janko Brejce se je te dni preselil iz Ljubljane v Trst. Mi ga bomo težko pogrešali v Ljubljani, kjer je neumorno deloval tudi v javnem življenju, vzlasti je trudoljubivo sodeloval kot član vodstva katoliško-narodne stranke, kot odbornik katoliškega političnega društva, katoliške družbe, okrajne bolniške blagajne, meščanskega kluba in posebno kot tajnik društva »Naše straže«. Blagemu prijatelju in somišljeniku želimo jednako uspešnega delovanja na novem mestu, posebno pa gojimo nado, da se nam kmalu povrne v Ljubljano. — Na dr. Brejčevo mesto je pri dr. Krisperju vstopil kot koncipijent dr. Pavl M. Valjavec. — Umrje v Ljubljani gospod J. Kvas, ki je bil nekdanj izkuhar v Trstu ter je bil splošno dobro poznan. — Gospod dr. Gr. Pečjak, kaplan pri sv. Jakobu v Ljubljani, se je zaradi bolehnosti za par mesecev podal v Meran.

Premeščenja in imenovanja. Premešчени so sodni pristavi gg.: dr. R. Kremžar iz Kostanjevice v Ljubljano, I. Faifar iz Črnomlja v Trebnje, dr. E. Pajnič iz Vel. Lašče v Novo mesto. Imenovani so pristavi gg.: A. Levičnik za Kostanjevico, R. Sterle za Črnomelj in Jos Tekavčič za Vel. Lašče.

Shod obrtnikov je bil včeraj v tukajšnjem »Rokodelskem Domu«. Bile so zelo živahne razprave o propadanju čevljarskega obrta in o silni konkurenci, katero dela čevljarjem prisilna delavnica. Na vrsto je prišel tudi razgovor o položaju ljubljanskih mesarjev ter so gospodje Kregar, Košenina, Pollak, Seidel, Tuma in Turk pojasnili razmere. Zanimiva debata je bila o mestnih voznjahl, kjer je obč. svetnik Turk igral zelo lepo ulogo. Zagovarjal je kartel obč. svetnikov proti mestni občini. Shod je sklicalo »Konservativno obrtno društvo«. Obširno poročilo smo morali radi nedostajanja prostora odložiti do jutri.

Slovensko gledališče. Pri včerajšnji popoldanski ljudski predstavi se je ponovil vspered I. jubilejske predstave, le mesto »Stare pesmi« so zapeli Parmovo »Ksenijo«. — Glede »Županova Micika« bi omenjali isto, na kar smo opozarjali prvokrat: da namreč igralci, ki so pri drugih igrah sicer prav dobri, v tem slučaju niso na svojem mestu. To velja zlasti o g. Deylu (Anže), kateri je sicer najbolj simpatična oseba med našim dramatskim osebjem, ki pa ne zna zadeti pravega tipa našega kmečkega fanta. To se seveda od njega tudi zahtevati ne more, saj on je Čeh in ne pozna

našega priprostega naroda; pač bi pa bila dolžnost naše intendance, kadar namerava uprizoriti slinčno igro, da poskrbi pri skušnjah za osebo, ki bi dajala igralcem v tem oziru potrebnih navodil, kajti g. režiser Ineman, ki vodi skušnje in predstave, je tudi Čeh in kot tak v tem pogledu tudi ne more veliko storiti. Morda bi se dalo glede tega kaj ukreniti; predstavam bi to gotovo ne bilo na škodo. — »Ksenija« se ni še nikoli tako slabo zapela kakor včeraj. Vse je bilo nekako površno in negotovo. G. Desari nam je drugičkrat mnogo bolj ugajal; na nekem mestu mu je celo zmanjkalo besed. Zbor menihov je bil pa uprav klavern. Le gosp. Nollin gđ. Carnieri sta vspela kakor vselej. Gledališče je bilo precej dobro obiskano. — Jutri se uprizori pri III. jubilejski predstavi priljubljena izvirna domača igra »Rokovnjačik«, kateri se pri tej priliki zadnjikrat v letošnji sezoni igrajo. Ulogo Nandeta, katero je pri dosedanjih predstavah igral Inemann, igra jutri kot gost zasluzni nekdanji režiser slovenskega gledališča gospod Borštnik iz Zagreba, gosp. Inemann pa je za ta večer prevzel drugo ulogo. Tako nastopita ta večer oba dosedanja zasluzna režiserja, Borštnik in Inemann združena. — V četrtek bode gostoval na slovenskem odru v operi »Cavalleria rusticana« in »Glumaci« tenorist g. Titus Olszewski.

Gledališki večer. V soboto zvečer se je položil temelj penzijskemu fondu igralnega občja slovenskega gledališča. V veliki dvorani se je zbralo k akademiji veliko števil prijateljev slovenskega gledališča. Razne pevske točke in dramatični prizori so našli naudušenega odziva, posebnost »Krajelj« gospoda Verovška. V stranskih prostorih se je otvorila velezanimiva razstava gledaliških potrebčin in spominov iz preteklosti dobe slovenskega gledališča. Videli smo v razstavi podobe slovenskih dramatičnih pisateljev in opernih skladateljev, zrl oblike slovenskih igralcev iz prve dobe slovenskega gledališča do danes in razne druge zanimivosti, ki bi pač zaslužile, da se jih ne razstavlja samo jeden večer. Prav bi bilo, da se ta zanimiva razstava ob 1000 predstavi razglasi in se občinstvu omogoči večdnevni obisk. Aranžirala sta razstavo g. Danilo in gospa Danilova. Dalje se je otvoril »šampanjski paviljon« in »Mozoljeva gostilna pri Rokovnjačih«, kjer je Mozolj (g. Verovšek) postregel goste s cvičkom in kranjskimi klobasami. Tudi harmonika je krepko pihala. Gospa Polakova je zapela ob demonstrativnem plosku »Mama, daj mi frakarja«, »ki se lahko zlomi.« Navzoči frakarji niso hoteli dati za pesem nobenega solda. Popihali so jo iz Mozoljeve gostilne, kjer so se utaborili »antifrakarji« pri veselih narodnih pesmih. V veliki dvorani je bil ples. Slovensko gledališko občje je priredilo prav zabaven večer. Upajmo, da je tudi penzijski fond dobil znaten dohodek in da bode z vsakim dnem naraščal, da bode občje slovenskega gledališča brez skrbi gledalo v bodočnost.

Škofovska posvetovanja se vrše, kakor poročajo najnovejši dunajski listi, dné 13. marca v palači kardinala dr. Gruscha na Dunaju. Odbor avstrijskih škofov se posvetuje o celi vrsti splošnih skupnih vprašanj avstrijskega episkopata.

Porotne obravnave se prično pri tukajšnjem dež. sodišču dne 5. sušca.

Štajerski Slovenci, pozor! Spodnještajerski rodoljub nam piše: Danes 19. t. m. bodo srednje in zgornještajerski Nemci protestirali proti nakani osrednje vlade, ki misli za spodnještajerske ljudske šole nastaviti posebnega deželne šolskega nadzornika. Predržnost je, da se upajo Nemci vtikati v naše slovenske spodnještajerske razmere. Za naše politične voditelje je nastala s tem dolžnost, da zavrnejo takoj to neumestno vmešavanje nemških sodeželanov. Vsa politična društva na Spodnještajerskem naj priredijo nemudoma zborovanja ali vsaj skličejo odborove seje ter odpošljejo na ministrskega predsednika brzojavnim potom ogorčen protest proti državnemu jerobskemu nastopanju gospodov dr. Derschatte in sodrugov. Zajedno se naj sklenejo resolucije, v katerih se istotako obsoja tozadnevno hujskanje Nemcev proti Slovincem ter se vlada pozivlje, da se ne ozira na izbruhe strankarske strasti ampak na pravico in blagor naroda slovenskega. Ta resolucija naj se takoj odpošlje klubu slovenske

krščansko-narodne zveze na Dunaj. Spodnještajerski Slovenci, pokažite svojo politično zrelost!

Krasne razmere v Celju. Da je v Celju prišlo s hvalisanim nemštvom jako daleč, da je propalost med neodrešenci jako velika, so pokazale zadnje porotne obravnave. Da pa že pošten človek v Celju več izhajati ne more, če nima živcev trdnih in kožo kakor rinoceros, kaže sledeči slučaj: Gospod Mihael Altziebler, prava poštena nemška duša, kar njegovo v resnici nemško ime priča, je bil tudi kot porotnik izreban za zadnje zasedanje. Moč, čegar pravicoljubnost je v Celju obče znana in kojega v Celju vsakdo pozna kot pravičnega Nemca, je bil porotnik tudi v pravdi Gostinčar. O njegovi objektivnosti priča že edino dejstvo, da ni bil ves čas zasedanja od nobene strani ne enkrat odklonjen in je tudi v resnici sedel vseh šest dni. V pravdi Gostinčar je pa on po svojem prepričanju in po svoji prisegi glasoval za Gostinčarjevo oprostitev. In kaj se je zato zgodilo možu, ki je odločno nemškega mišljenja, ki je celjski občinski zastopnik, ki se je udeležil znanega shoda v Mariboru?! Kakor druga leta priredila je tudi letos nemška obrtna zveza, čije načelnik je imenovan gospod Altziebler, svoj plesni venček na 17. t. m. Isti dan je pa dobil gospod Altziebler anonimno dopisnico od znane umazane roke z ukazom, da naj se ne drzne priti na venček, sicer . . . Tedaj zvezin načelnik ne sme priti na venček, katerega priredi zveza! Da pa ne bo nihče mislil, da je to delo jednega, za kar se vodilni nemški klikci ne more ničesar očitati, bodi povedano, da se je že prejšnje dni govorilo po mestu, kakšne škanđale in eventualno tudi silo imajo pripravljeno za slučaj, če bi se drznil priti imenovani gospod na venček. — »Undank ist der Welt Lohn!« V dopolnjenje tega poročila omenimo še, da je gospod Altziebler jako delaven in zaslužen načelnik takozvane kolektivne zadruge in da je moral že lani prav grenkih požreht od svojih somišljenikov zaradi grozodejstva, da si je upal k zveznemu venčku povabiti — slovenske zvezne člane! Grozno!

Spominske svetinje razdelile so se v soboto v tukajšnji tobačni tovarni in se je delo vsled tega v tovarni ob 2. uri popoldne končalo. Svetinjo so dobili oni uslužbenci in uslužbenke, ki so nad tri leta v tovarni in že 21 let stari.

Koroške novice. Hipotečna banka v Celovcu je dovolila do 1. febr. posojil v znesku 5.278.100 K. — Na Koroškem je bilo lani 33 letoviš, v katerih je tekmo poletja bivalo 6148 strank z 12.781 osebami. — Vlaka je povozil dné 1. febr. blizu Lipe železniškega čuvaja J. Maier-ja. Truplo je bilo čisto raztrgano. Maier je bil star 27 let. — Podružnico »Südmärke« so dné 11. t. m. ustanovili na Brnci. »Kaj pa je tebe treba bilo?« — Štrajk v Lešah je konečno poravnán. Delavcem so se plače zvišale za 5%. — Okrajni šolski svet v Velikovcu je sklenil, da bodi kvalifikacija učiteljev javna in da sme vsak učitelj pregledati poročila o inšpekcijah (nadzorovanju).

Iz Celovca, dné 16. febr. Nad 2000 bolnikov, največ obolelih na influenco, je oglašnih pri tukajšnjih zdravnikih. Tudi umrljivost je zelo velika. — V Celovcu se je lani porodilo 721 otrok, od teh 273 v porodilnici. Izmed otrok v treh kat. farah je bilo 281 zakoniskih in 163 nezakoniskih. Umrlo je 791 oseb, od teh v bolnišnici 346. Zakonov se je sklenilo 177. Iz katoliške cerkve je izstopilo 34 odrasčenih in 9 otrok. Katoličanov je v Celovcu 20.529, luterancev 555, židov 126.

Koerberjev ukaz — kje si? C. kr. okrajno glavarstvo v Velikovcu je razpisalo službo babice za občini Bistrica in Globasnica ter za občino Libeliče. Razpisa službe za prvi dve občini pravi, da naj bi prosilki znali slovenski («kundig sein sol-len»!!) pri drugi se pa znanje slovensčine niti ne omenja! Ali preslavno okrajno glavarstvo velikovško, oziroma njega načelnik, še vedno ne vé, da so Libeliče čisto slovenska občina in ali slovenskim materam noče privoščiti niti babic, ki bi se mogle z njimi tudi pogovoriti! — Kako že pravi dr. Koerber v znamenitem svojem ukazu? Uradniki naj so ozirajo na potrebe ljudstva! Koliko se v resnici zmenijo za to, kaže nam zopet ta ukaz!

Uvaževanja vreden nasvet je objavil slovenski domojub v zadnji številki »Mir-a«. Tam piše: Na Koroškem se slovensko ljudstvo od dné do dné bolj pogreza v valovje nemštva. Nihče ne more tega tajiti. Ljudstvo vsak dan bolj nemšutari. H temu ga navajajo — šole. Iz šol je izključena slovensčina, in naravno iz šolskih knjižnic slovenske knjige za mladino. In vendar se mora v mladini gojiti ljubezen do materinskega jezika — pozneje je že prepozno. Zato nasvetujemo: Vsak katehet na Koroškem si naj preskrbi slovenskih knjig za mladino. Te naj razposojuje med deco, ter jih naj vneša za branje, za slovensčino! Ker pa kateheti na Koroškem niso v blestedelem — (niti v ugodnem nel!) — gmotnem položaju, se obračam na domoljube, naj blagovolijo podpirati to rodoljubno delo s tem, da dopošljejo mladini primerne spise uredništvu »Mir-a« v Celovcu, ki bo knjige potem razdelilo na deželo. M.

Skandalčki na goriški realki. Mladi goriški lahončki, ki študirajo na realki, so postali vsemogočni, ker vedo, da se takoj zaropota v občinskem svetu, ako le kakemu laškemu realcu stopi profesor na prste, in da imajo za seboj prizanesljivega ravnatelja Schreiberja. Nedavno so se zopet primerili veliki škandalu na realki. Žrtve škandalov je seve učitelj risanja gosp. Vinko Levičnik, ki odide na realko v Kromeriz.

Goriški »Corriere« bode 26. t. mes. zopet pred dunajskimi porotniki.

Lokalna železnica Trst - Opčina. Včeraj ob 11. uri popoldne je bil v Trstu ustanovni zbor zaradi zgradbe električne zobne železnice iz Trsta na Opčino.

Mestna posređovalnica za delo in službe v Ljubljani, Mestni trg št. 27. Od 10. do 16. februarija je dela iskalo 31 moških delavcev in 12 ženskih delavk. Delo je ponudeno za 8 moških delavcev in 98 delavcem se je nakazalo 57 odprtih mest in v 44 slučajih se je posređovanje izvršilo in sicer za 8 moških in 36 ženskih delavk. Od 4. januarija do 16. februarija je došlo 535 prošanj za delo in 316 deloponudeb. Od nanzanjenih odprtih mest so še za oddati 1 trgovski poslovodja, 1 napisni slikar, 3 vrtnarji, več konjskih hlapcev, več vajencev za razne trgovine in obrte, 1 trgovska prodajalka, več kuharic za tu in zunaj, več natakarič na račun, več deklíč za vsako delo, 2 pestunji in več dekel.

Ravnik v Gradiški. Piše se nam: Zanimalo vas bode, kaka je bila Ravnikova pot v Gradiško in kako je »simpatični« Blaž nastopil svojo dosmrtno ječo. Temno, obupno je gledal Ravnik, ko je vlak zapustil Ljubljano. Potem je pa prišel do boljše volje, ker je orožnik potolažil ga z ugodnim odgovorom na njegovo domnevanje, da bode še kedaj prost, ako bode »priden«. »Da bi le do smrti ne bilo.« dejal je Ravnik, »ne bilo bi me treba tako gnati v Gradiško, sam bi rad šel, vsaj vem, da sem zaslužil kazni.« Pravit je o svojem razmerju z Borštnikovo, »katera se mu je vedno usiljevala« in o drugih svojih »čednih« razmerjih. V teh pogovorih je vlak pridrdral čez Sočo. Tedaj je vzdihnil prebrisani natakarič iz Postojne, ki je hotel z Ravnikom uiti: »Oh, če bi se hotel sedaj le most podreti!« Ravnik je bil pa družega mnenja: »Življenje si lahko človek vzame, kadar hoče,« je modroval, »sedaj bi bilo še prezgodaj.« Kadar se je spomnil, da z njegovo prostostjo menda vendar ne bode tako, kakor si jo je naslikal na žabjaku, kjer ga je vse tako rado imelo, se je zjokal. V Gradiški je silno ihtel. »Recite ženi,« je dejal, »naj ne žaluje. Ko bi žalovala in bi jaz za to zvedel, bi mi bilo še huje. Recite ji, da bom priden, in naj upa, da se še vidiva.« Natakarič Šoba ga je gledal pri tem dokazu ljubezni do žene po strani in je izpovedal, da je res on »zvodil Ravnika in ga nagovoril, naj pobegneta, ker ta človek je preneumen, da bi mu to v glavo palo.« Zmenila sta se, da bodeta nekaj časa čepela na strehi, ob primernem trenutku se spustila na tla in se odpeljala z gorenjskim vlakom v Trbiž. Od tam bi pobegnili na laško mejo. Tam bi bila po njunem mnenju na varnejšem. Ta izjava je čudna, ker se nehoté usiljuje vprašanje: kje bi bila ubežnika dobila denar za vožnjo v Trbiž. Bržčas je ta izjava dogovorjena laž. Zanimivo je, da se Šobovi izjavi precej veruje, da je on tisti, ki je pridnega Ravnika

pripravil do tega, da je v svoji »neumnosti« pričel misliti na beg.

Rešilna družba pri delu. Danes si je Janez Hauptman pri Samassi nevarno poškodoval nogo. Poklicali so novo mestno rešilno družbo, meneč, da pride z njo zdravniška pomoč. Prišel je pa samo voz brez zdravnika. Tako rešilno družbo bi lahko predstavljal vsak ljubljanski fikjkar.

Novo kopališče. Omenili smo, da zgradi društvo Kneippovcev svoje kopališče na od g. Trauna darovanem zemljišču ob Gradašici na Glincah, kar se pa ne bode izvršilo zaradi oddaljenosti od mesta. Društvo Kneippovcev je vložilo prošnjo na obč. svet, da naj družstvu prepusti proti mali najemninivolski travnik poleg Cekinovega gradu. Voda bode dobivalo novo kopališče iz rezervarja mestnega vodovoda.

Trahom. V vasi Klenik v postojnskem okraju je zdravnik pri dveh dečkih zasledil v očeh znamenje trahoma. Dečka so prepegljali v ljubljansko bolnico.

Proti influenci, kašlju itd. je dobro domače sredstvo jabolčni čaj. Jabolka se zrežejo, zalijo z gorko vodo in posoda se postavi na toplo mesto. Čez nekaj ur se more piti jabolčna voda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 19. februarija. Čuje se, da bode Körber jutri predložil spravi konferenci načrt vladnega jezikovnega zakona. Sobotni ministerski svet se je pečal z zadevami otvoritvene seje državne zboru.

Dunaj, 19. februarija. Danes so se v spravi konferenciji dogovarjali gledé rabe deželnih jezikov pri uradih.

Praga, 19. februarija. Staročeški »Hlas Naroda« poroča, da bode vlada v slučaju, ako bodo spravne konference brez uspeha, predložila državnemu zboru spravne predloge.

Praga, 19. februarija. »Katolický listy« naznanjajo, da je knez nadškof dr. Kohn potom justičnega ministerstva vložil prošnjo za amnestijo radi demonstracij na Moravskem obsojenih izgrednikov.

Pariz, 19. februarija. »Petit Journal« javlja iz Guatemala: Mej šolsko slavnostjo, kateri je prisostvoval prezident Cabrera, je nastal vsled doslej nepojasnjenega vzroka velik tumult. Cabrera je mislil, da je bruhnil na dan atentat proti njegovi osebi, ter je zapovedal vojakom častne straže streljati. 300 otrok je bilo pri tem deloma smrtno ranjenih.

Vojska v Južni Afriki.

Angleški general French je res došel v Kimberley in je 15. t. m. zvečer že večerjal v vojaškem klubu. Zgodilo se je toraj drugo, Buri so se namreč prostovoljno in nalašč umaknili, da zvabijo Angleže v nastavljeni past. »Osvoboditev« Kimberleya, ako se že sme tako imenovati Frenchov uhod v dolgo oblegano mesto, po mnenju dunajske »Reichswehr« ni ne uspeh angleškega orožja, ker se sploh ni bil nikak boj, ne uspeh spretnosti in iznajdljivosti angleških generalov, marveč samo uspeh burske zvijače.

Že prve dni, ko se je Roberts pripravljal na večjo akcijo za osvobodjenje Kimberleya, je bilo opažati, da se Buri nekam umikajo najprej od Modder-Rivera in potem nadalje. Angleški polkovnik Hannay, ki je 11. t. m. samo zato prodiral do Ramaha, da bi speljal Bure na napačno sled, je že tedaj opazil, da Burov v onem kraju ni več. Izginili so potem tudi izpred Kimberleya in Maggersfonteina ter zasedli nekeje nove postojanke.

Na vprašanje, zakaj se je to zgodilo, odgovarja »Reichswehr« tako-le: Le jeden dan hoda je oddaljen Kimberley od Modder-Rivera, kjer je bila zbrana vsa angleška moč. Akoravno so bili Buri vsestransko dobro utrjeni, bi bili težko ali vsaj z velikimi izgubami odbili Robertsov in ob jednem Kekeviehov napad za hrbtom. Poleg nenadomestljivih izgub v svojih vrstah bi bili pa v slučaju zmage prevzeli dolžnost kdo ve kako dolgo skrbeti za hrano 33.000 oseb brojčemu prebivalstvu v Kimberleyu, ki bi se bilo v par dneh gotovo udalo. Sedaj so prepustili to nalogo Angležem, ki morajo že sedaj prehranjevati nad 40.000 mož, ob-

jednem jim pa skušajo čim prej zapreti pot v De Aaru, da bo cela angleška armada v okuženem in poletni vročini najhuje izpostavljenem kraju kmalu brez vsega živeža.

Pa tudi pot proti Bloemfonteinu ne bo posebno prijetna. „N. F. Presse“ jo tako opiše: Iz Modder-Rivera v Bloemfontein ni nobene direktne železnice. Z volmi si je treba pomagati na tej 150 km dolgi poti. Ako je pa Buller za 25.000 mož potreboval 5000 voz, rabil jih bo Roberts vsaj še jedenkrat toliko. Kje pa naj dobi toliko volov, ako je treba radi slabih potov vpreči 8 parov v vsak voz? V Jakobdalu, Emavsu in drugod bo treba ustanoviti glavna skladišča. In Buri tudi ne bodo rok križem držali, ko dospo na višave za Blemfonteinom in nekako v polkrogu razprostro svojo armado nasproti Angležem, objednem razpošljejo številne posamezne oddelke na vse strani.

Z „osvoboženjem“ Kimberleya potem takim ni mnogo pridobljeno.

Devin, 19. februar. „Magdeb. Zeitz.“ poroča iz Londona: Burski general Delarey je prodiral za hrptom generala Frencha, mu pretrgal zvezo ter mu vzel vso zalogo živeža in streliva. Delarey se nahaja južno-vzhodno od Jakobdala in proti Robertsu od zadaj. Burski poveljnik Prinsloo je zavaroval Bloemfontein. Veliki oddelki armade generala Cronje skušajo izvabiti Roberta proti severu do utrjenih višav.

London, 19. febr. Reuterjev urad poroča iz Pretorije o boju pri Jakobdalu 15. t. m.: 2000 Angležev je šlo skozi opuščene burske postojanke ob Modder-Riveru v Kimberley, mejtem ko je bil del Burov v boju pri Kimberley. Nadalje se poroča, da so Buri zajeli del Robertsove armade, ujeli več Angležev ter si osvojili veliko množino volov v Watervalu ob reki Riet, mejtem ko so Angleži severno od reke Modder pod vodstvom Kelly - Kenny-ja vzeli odhajajočemu generalu Cronje 78 voz, ker so mu opesali voli in se je moral utaboriti.

London, 19. februar. Reuter urad poroča iz Durbanu 17. t. m.: Na skrajnem desnem krilu Bullerjeve armade se je bil vroč boj, čegar vspeh še ni znan.

London, 19. februar. „Daily Mail“ poroča iz Naaporta 14. t.: Angleži so minolo noč ostavili Rensburg ter se ustavili v okolici Arundela. V Rensburgu so morali pustiti vso zalogo. Dve stotniji pešcev sta „zgrešili pot“, in se še niste vrnili. Znano pa je, kje da tičita, in bota morda še nocoj osvobojeni. Boj je bil večeraj zelo vroč. Sovražnik je štel 4000 mož. Buri so pobili jedno stotnijo. Na bajonetih naših vojakov se pa pozna, da so se ljuto borili. Zunan petih častnikov kolonialnih čet se je vrnil samo jeden. Sklenilo se je nato strategično umikati se proti Arundelu. Jeden top smo uničili, da ni prišel v burske roke. Devet ranjenih častnikov in 45 mož so dovedli v Naaport. Število padlih ni znano.

London, 19. februar. Iz tabora pri Birds-River poročajo 17. t. m.: Mej četami generala Brabanta blizu Dortrechta in Buri se je bila večeraj velika bitka, ki je trajala osem ur. Podrobnosti niso znane.

Zaročenca.

(I promessi sposi.)

Milanska povest iz sedemnajstega veka. — Laški spisal Alessandro Manzoni, prev. I. B.—c.

(Dalje.)

Vedve ubožici, ne izgubiti poguma; in ti Renzo... oh! veruj mi, da jaz čutim s teboj, da jaz vem, kaj se godi v tvojem srcu! Toda potrpljenje! To je sicer suhoparna beseda, bridka beseda zanj, ki je maloveren. A ti...! Daj vendar Bogu odloga jeden dan, dva dni, pusti Bogu časa, kolikor On ve, da ga je treba, dokler ne zmaga pravica! Čas je njegov, in nam je dal toliko obljub! Prepusti vse njemu; Renzo, in vedi... vedite vi vsi, da imam uže v roki ključ do vaše pomoči. Za sedaj vam ne morem več povedati. Jutri me ne bo sem gori, ker moram cel dan ostati doma radi vas. Ti, Renzo, pridi v samostan, če moreš! Ako bi pa bil zadržan, pošli zaupnega človeka, kacega pametnega dečka, da vam po njem sporočim potrebno. Mračni se! Hiteti moram do samostana. Trdna vera, pogum, in z Bogom!

S temi besedami se brzo poslovili ter teče skokoma po ovinkih kamenite steze navzdol, da bi prepozno ne prišel v samostan in si s tem nakopal strogo grajo ali pa, kar bi bilo še huje za-nj, pokoro, ki bi ga ovrhala drugi dan skrbeti za svoje varovance in jih braniti.

„Ali ste slišali, kaj je rekel o nekem... o nekem ključu do naše pomoči?“ reče Lucia. „Njemu moramo zaupati, on je mož, kateri, če obljubi deset...“

„Če ni kaj drugega vmes...!“ prekine jo Agnese. „Moral bi se izraziti bolj jasno ali pa poklicati mene na stran in mi povedati, kakšen ključ...“

„Čenče! jaz bom storil konec temu, jaz!“ zakriči zdaj Renzo in premeri sobo gori in doli. Glas in obličje sta razodevala jasno, kaj misli s temi besedami povedati.

„Oh, Renzo!“ vsklikne Lucia.

„Kaj hočeš reči?“ vpraša Agnese.

„Kaj naj rečem? Jaz bom storil konec temu. Naj ima v sebi sto, tisoč vragov, na vse zadnje je venderle od mesa in kosti tudi on...“

„Ne, ne, za božjo voljo...!“ začne Lucia; toda jok ji vzame glas.

„Kaj tacega se ne sme govoriti niti v šali!“ pravi Agnese.

„V šali? Bodete videli, če bo šala!“ kriči Renzo ter se postavi pred sedečo Agneso, motreč jo z obsteklelimi očmi.

„Oh, Renzo!“ pravi Lucia počasi, med vzdihji, „tacega te še nisem videla nikoli.“

„Ne govori tega, za božjo voljo!“ povzame zopet naglo Agnese z zamolklim glasom. „Ali ne veš, koliko rok mu je pokornih? In če tudi... Bog ne daj!... zoper ubožce je pravica vedno na svetu.“

(Dalje prih.)

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 306,2 m, srednji zračni tlak 736,0 mm.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celsiusu	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah v mm.
17.	9. zveč.	730,3	2,0	sr. jug	jasno	
18.	7. zjutr.	725,5	0,8	sr. savzh.	del. jasno	0,0
	2. popol.	725,2	8,0	sr. savzh.	»	»
18.	9. zveč.	728,0	6,8	sr. savzh.	dež	
19.	7. zjutr.	731,1	-0,3	sl. sever.	megla	0,3
	2. popol.	729,3	7,2	sl. jug	del. jasno	»

Srednja temperatura sobote 3,7°, normale: 0,0°.
Srednja temperatura nedelje 5,2°, normale: 0,1°.

Dunajska borza.

Dne 19. februarja.	
Skupni državni dolg v notah	99,90
Skupni državni dolg v srebru	99,85
Avstrijska zlata renta 4%	98,95
Avstrijska kronska renta 4%, 200 kron	99,60
Ogerska zlata renta 4%	98,55
Ogerska kronska renta 4%, 200	94,15
Avstro-ogerske bančne denice, 600 gl.	126,40
Kreditne denice, 160 gl.	236,00
London vista	242,50
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	118,17

Dne 17. februarja.	
3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	164,00
5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	159,25
Državne srečke l. 1854, 100 gl.	200,50
4% zadalnic Rudolfove želez. po 200 kron	97,25
Tisine srečke 4%, 100 gl.	141,25
Dunavske vravnave srečke 5%	256,50

DOM IN SVET.

Vsebinska 4. zvezka 1900:

O lepoti. (Spisal dr. Fr. L. — Dalje.)
— Pravijo... I, II, III. (Zložil Silvina Sardenko.) — Za narod. (Povest. Spisal Mirovič. — Dalje) — Šmarčni nikar! (Slika iz življenja. — Spisal F. S. Finžgar. — Konec.)
— Drobline. (Piše Janko Barle. — Po maškeraadi. (Predpustna slika. — Zložil E.) — Kužne bolezni po nazorih sedanje znanosti. (Spisal dr. Simon Šubič.) — Konec.) — Socijalni pomenki. (Piše dr. Ivan Ev. Krek. — Dalje.) — Književnost: Slovenska književnost. Česka književnost. — Časopis. — Razne stvari: Dimitrij Vasiljev Grigorovič. — Na platnicah: Pogovori. (Dalje.) Dopis iz Kalifornije. (Konec.) — Slike: Fatima (Portret.) — Studija. (W. Weis.) — Gozdna idila. (Mihael M.) — Samostan Melk ob Dunavu (K. Beneš.) — Z nekdanjega kapucinskega samostana v Amalfiju. — Cerkev sv. Antona v Padovi. (Jos. Beck.) — Tempel Sibilin v Tivoliju. (Jos. Beck.)

Antona Kvas-a

posesznika

danes, 18. t. m., popoldne ob 6. uri, po dolgi, mučni bolezni, previdenega s svetotajstvi za umirajočce, v starosti 62 let, k Sebi v boljše življenje poklicati.

Pozemski ostanki dragega rajkega se v torek, dne 20. februarja, ob polu 5. uri popoldne v hiši žalosti, Turjaški trg št. 1 (Katoliški dom), blagoslovit in potem na pokopališču pri sv. Kristofu položiti k zadnjemu počitku.

Svete maše zadušnice se bodo darovale v mnogih cerkvah.

Rajski bodi priporočen v molitev.

V Ljubljani, dne 18. febr. 1900.

Anton Kvas,
sin.

Katoliška Tiskarna

prilporeča raznovrstne vizitnice po nizki ceni.

I. kartonazna tovarno

z električno gonilno silo

v kateri izdelujem s stroji vsakovrstne škatlje za embalažo in eksport v surcvi lepenki, kakor tudi z najfinšim papirjem prelepljene.

Posebno specialiteta pa je izdelovanje zgubanih škatelj

Te zgubane škatlje namestijo vsakovrstni ovojni papir ter so najpripravnejše in najcene.

Da ni treba lepiti etiket, preskrbim tudi poljubni zahtevani tisek. Nove klišeje zaračunjam po lastni ceni. Vsako naročilo izv. šim najtočneje in kolikor mož hitro, najceneje. V mnoga naročila se najuljudneje priporočujoč beležim odličnim spoštovanjem

Ivan Bonač, kartonazna tovarna v Ljubljani, Šelenburgove ulice.

Zahvala.

151 1-1

Za mnogobrojne izkaze sočutja mej boleznijo in ob smrti svoje nepozabljive dobre, blage matere, oz. roma stare matere in tašče, gospé

Marije Pavšlar rojene Jamnik

kakor tudi za častno spremstvo k večnemu počitku, zahvaljujejo se najiskrenejše vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, prečast. duhovščini, blagorodnim gospodom c. kr. uradnikom in profesorjem c. kr. cesarja Franca Jožefa gimnazije, vsem gospodom in gospein krajšk ga mesta, posebno pa gimnazijskemu pevskemu zboru za gniljivo pete žalostinke.

V Kranju, dne 18. svečana 1900.

Žalujoči ostali.

Mleka,

100 litrov na dan, začenši s 15. marcem je oddati iz lastne mlekarne v Gorenji vasi pri Medvodah. — Krave krmijo se z najboljšim sladkornim, dišečim senom, pokladajo pa se jim lanene tropine in stolčeno žito. Z osrom na lego mlekarne more se mleko gledt tolsče in ukusa kosati z mlečnimi prideletni ljubljanske okolice.

Sladka smetana bo na razpolago.

Mleko dovažuje se v Ljubljano v patentnih plovbiranih steklenicah. Večje množine pa v kositernih patentnih posodah.

Pojasnila daje in cene sklepa lastnik **Fran Kuralt**, poseznik v Šenčarju pri Kranju, kamer naj se tudi vsa pisma naslovijo. 141 1-1

Stavbeno zemljišče

je na prodaj v Vodmatu ob veliki cesti. Pripravno je za gradnjo poslopij za razne, posebno pa za pekovski obrt.

Več se izv. v Vodmatu št. 37. 143 2-2

Blagajničarico

če tudi začetnico zanesljivo in točno osebo,

vsprejme

Adolf Hauptmann.

Oglasiti se je od 12. do 1. ure popoldne na domu Sv. Petra cesta št. 43 v I. nadstropju. 135 3-2

Kmetijsko društvo v Laškem na Štajerskem sprejme takoj v službo **trgovskega pomočnika**, ki je popolnoma več knjigovodstva in zmožen kavicije. 119 3-3

Nakup in prodaja vsakovrstnih državnih papirjev, sredk, donarjev itd. Zavarovanja za zube pri třebanjih, pri iztřebanju najmanjšana dobitka. — Promese za vsako třebanje. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba „**M E R C U R**“ l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarer, potem o kursnih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostih papirjev in vestni sveti za dosogo kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnic.

Izdajatelj: Dr. Ivan Janežič. Odgovorni vrednik: Ivan Rakovec. Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.